

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE
POLITEHNICA BUCUREȘTI
CENTRUL UNIVERSITAR DIN PITEȘTI
ȘCOALA DOCTORALĂ *FILOLOGIE*

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT
EROSUL - O „ODISEE” FEMININĂ ÎN PROZA
HORTENSIEI PAPADAT - BENGESCU

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT

PROF. Univ. Dr. Mircea BÂRSILĂ

DOCTORAND

Alina Mihaela ILIE (căs. FLOREA)

PITEȘTI

2024

CUPRINS

ARGUMENT	9
CAPITOLUL I	14
O SCURTĂ INCURSIUNE ÎN ISTORIA CONCEPȚIILOR DESPRE IUBIRE	14
I.1.Erosul hesiodic.....	14
I.2. Afrodita celestă și Afrodita profană.....	16
I.3. Pandora	17
I.4. Diotima.....	18
I.5. Daphnis și Chloe.....	20
I.6. Iubirea în poezia trubadurilor.....	21
I.7. Iubirea în poezia lui Petrarca.....	23
I.8. Iubirea în viziunea poezilor „Dulcelui stil nou”.....	25
CAPITOLUL II	27
HERMENEUTICA EROSULUI/ IUBIRII	27
II.1. O abordare diacronică a concepțiilor despre Eros.....	27
II.2. Platonismul iubirii.....	29
II.2.1. Amor și sexualitate.....	32
II.2.2. Evul mediu masculin.....	34
II.2.3. Scientia sexualis.....	35
II.2.3. Sexualitate și eros.....	36
CAPITOLUL III	40
ODISEEA-MODEL ARHETIPAL ȘI LITERAR	45
III.1. Substratul preliterar al arhetipurilor.....	45
III.1.1. Odiseea-arhetip literar.....	47
III.2. POLIFONIILE EROSULUI ÎN ODISEEA.....	50
III.2.1 Erosul politropic.....	52
III.2.2. Erosul demetric.....	54
III.2.3. Erosul cast	56
III.2.4. Erosul afroditic.....	56

III.2.5. Erosul magic.....	58
CAPITOLUL IV.....	62
TEMA IUBIRII ÎN ROMANUL INTERBELIC AUTOHTON	
IV.1. Iubirea, principiu generator al lumii prozei interbelice.....	62
IV.2. Imaginea femeii în proza deceniului trei al sec al XX-lea.....	64
IV.3. Fizicul femeii și cromatica idealizării în proza deceniului trei al sec al XX-lea.....	68
IV.4. Ipostazierea femeii din perspectivă modernă.....	76
IV.5. Caracterul odiseic al iubirii la personajele feminine ale Hortensiei Papadat-Bengescu.....	77
CAPITOLUL V.....	83
POETICA ROMANULUI BENGESCIAN.....	83
V.1. Reconstituirea unei arte poetice bengesciene	83
V.2. Pluralitatea de tehnici- arhitectura romanescă.....	85
V.3. Fenomen de retorică: psihologism- analiză psihologică.....	90
V.4. Polifonie retorică.....	91
V.4.1. Naratologie bengesciană.....	92
V.4.2. Caracterologie.....	94
CAPITOLUL VI.....	97
RETORICI ALE DISCURSULUI EROTIC BENGESCIAN.....	97
VI.1. Fațete ale discursului erotic bengescian.....	97
VI.2. Forme ale reticenței erotice de tip feminin.....	99
VI.3. Discursul îndrăgostit - o retorică a erosului feminin bengescian.....	105
VI.4. RETORICI ALE DISCURSULUI SEDUCȚIEI	108
VI. 4. A. Valul.....	108
VI. 4. B. Scrisorile.....	111
VI. 4. C. Muzica.....	114
VI. 4. D. Ochiul.....	116

CAPITOLUL VII.....				118
FAȚETE	ALE	EROSULUI	BENGESCIAN	
.....				118
VII.1. Fiziologia amorului modern.....				123
VII. 2. Iubirea pasiune, o fațetă a erosului bengescian.....				128
VII. 3. A iubi iubirea în ipostază bengesciană.....				131
VII.4. Eros și Thanatos în proza Hortensiei Papadat-Bengescu.....				131
VII.5. Noaptea, simbol al erosului thanatic, al pluralității iubirii, simbol al inconștientului în proza Hortensiei Papadat-Bengescu.....				141
VII.6. Dedublarea-reflecție psihanalitică a erosului bengescian.....				142
VII.3. Întruchipări ale erosului în proza Hortensiei Papadat-Bengescu: adiacențe odiseice ale experiențelor erotice.....				148
VII. 7.1. Erosul senzual.....				148
VII. 7.2. Erosul violent				156
VII. 7.3. Erosul thanatic.....				159
VII. 7.4. Erosul psihologizant.....				165
CAPITOLUL VIII.....				175
ETAPE ALE EROSULUI.....				175
VIII. 1. Femeia, matrice arhetipală a erosului bengescian.....				179
VIII. 2. Bovarismul - etapă a investigării psihologice a erosului bengescian.....				184
VIII. 3. Etape ale erosului: o incursiune a erosului feminin bengescian.....				187
VIII. 3. 1. Erosul juvenil- femeia perversă.....				190
VIII. 3. 2. Erosul juvenil-femeia păpușă.....				192
VIII. 3. 3. Erosul demetric bengescian.....				194
VIII. 3. 4. Erosul narcisic.....				197
VIII. 3. 5. Erosul erotoman.....				199
VIII. 3. 6. Erosul matur-fatal.....				201
VIII. 3. 7. Erosul conjugal.....				203
VIII. 3. 8. Erosul defeminizat.....				204
VIII. 3. 9. Erosul frigidian.....				206

VIII. 4. 0. Erosul malefic.....	206
CONCLUZII.....	208
BIBLIOGRAFIE DE AUTOR.....	216
BELETRISTICĂ,DE ALȚI AUTORI.....	217
BIBLIOGRAFIE CRITICĂ: ESEURI- ÎN VOLUME.....	217
BIBLIOGRAFIE CRITICĂ: ÎN PERIODICE.....	219
BIBLIOGRAFIE ISTORII LITERARE.....	220
BIBLIOGRAFII ANTOLOGII CRITICE.....	221
DICȚIONARE.....	221
MONOGRAFII.....	222
BIBLIOGRAFIE TEORETICĂ.....	223
BIBLIOGRAFIE AUXILIARĂ.....	225
BIBLIOGRAFIE COMPLEMENTARĂ.....	228

INTRODUCERE

1. Argument. Cadru teoretic

Demersul lucrării *Erosul – o „Odisee” feminină în proza Hortensiei Papadat-Bengescu* este legitimat de nevoia realizării unei „portretistici” asupra fenomenului erotic în domeniul literar interbelic, în special asupra celui regăsit în proza Hortensiei Papadat-Bengescu. Literatura română interbelică va cunoaște o dinamică în ceea ce privește evoluția imaginarului literar, remarcându-se o febrilă căutare a formelor erosului, a semnificațiilor ontologice estetice, ivindu-se un *imaginar erotic polivalent*.

Din dorința completării lecturilor critice, având ca obiect imaginarul literar erotic și din aspirația deschiderii unor drumuri noi în analiza erosului (temă nevalorificată critic și exegetic), am investigat proza Hortensiei Papadat-Bengescu din literatura interbelică, din unghiul complexei tematici a erosului. Proza bengesciană ascunde în substratul său un bogat material despre pluralitatea în care iubirea apare ca o realitate de ordin fiziologic și sentimental. Mai mult, proza Hortensiei Papadat-Bengescu oferă piste noi de lectură ancorate în arhaicitate, în primordial. Romanul bengescian înseamnă inovare: prin teoria *trupului sufletesc*, prin revalorificarea poveștilor vechi de iubire, apărând ca o deconstrucție a peregrinărilor lui Psyche.

Prin această lucrare, propun un tablou general al erosurilor textualizate, o cercetare care are ca punct de referință nuvelele și romanele arhitecturizate într-un vizionarism estetic. Cercetarea are la bază și o abordare transdisciplinară, intertextuală, mitocritică pentru a oferi o interpretare completă a lumii interioare a femeii, a contextului social care a ajutat individul să evolueze.

Lucrarea este rezultatul unui studiu aprofundat al operei bengesciene, concretizată în inventarierea etapelor erosului. Hortensia Papadat-Bengescu a adus pe scena literaturii românești autentice teme și perspective inovatoare asupra psihicului uman, asupra sufletului uman, asupra senzualității și asupra senzorialității. Hortensia Papadat-Bengescu a impus în literatura autenticistă interbelică o nouă viziune în ceea ce privește erosul ca stare esențială a ființei umane. Opera autoarei a constituit un amestec de valori cultural-mitice. Straturile de adâncime ale prozei ascund textualizări ale iubirii, înțelese ca punct terminus, care disimulează retorici ale *discursului îndrăgostit* unde procesele limbajului se articulează în mod plastic.

Romanul modern bengescian oferă o nouă perspectivă asupra erosului, perceput ca patologie și ca matrice a arhetipului. Autoarea romanului modern, prin arhitectura narativă, a regândit tematica în ceea ce privește erosul și a înnoit structurile narrative, insistând pe dinamica

cuplurilor moderne, care experimentează strategii noi de seducție și de pasiune. Seducția constituie, astfel, elementul cheie al prozei bengesciene, iar trupul devine obiectul erotic. Trupul nu mai este supus tabuizării, ci devine centrul de greutate al manifestării pasiunii. Latura eroto-sexual-senzuală a imaginarului este scoasă la lumină, evidențiindu-se imaginarul senzualității, al plăcerii și al dorinței.

2. Obiective. Metode. Corpus de texte.

Scopul și obiectivele tezei de doctorat rezidă în inventarierea la nivelul prozei interbelice a modelelor arhetipale erotice, a formelor reticenței erotice de tip feminin și investigarea teoriilor moderne rezultante ale erosului. În lucrarea de față a fost analizat, în principal, imaginarul erotic al prozei interbelice, în special cel al prozei feminine a Hortensiei Papadat-Bengescu. Proza bengesciană s-a dovedit a fi extrem de ofertantă în ceea ce privește restructurarea teoriilor platoniciene ale erosului, în ceea ce privește deconstruirea modelelor arhetipale ale erosului, oferind o nouă viziune auctorială asupra femeii. Au fost analizate: retoricile discursului bengescian, strategiile de seducție, polifoniile retorice ale erosului bengescian, strategiile de posesiune ale Celuilalt, văzute ca o oglindire a sinelui și adiacențele odiseice ale experiențelor erotice.

Noutatea și originalitatea științifică a tezei de doctorat constă în analiză, interpretare, sistematizare a modelelor erosiale și includerea lor într-un discurs complex despre sexualitate, despre erotic, despre eros, despre metafizica erosului din antropologie, filosofie, psihanaliză, metapsihologie, hermeneutică, fenomenologie, estetică, mitologie. Cumulând aceste perspective în proza Hortensiei Papadat-Bengescu a rezultat un demers hermeneutic privind valorificarea erosului. Mai mult decât atât, semiotica textelor bengesciene s-a dovedit a fi diversă, remarcându-se prin paralelisme, pluriperspectivism și polifonii.

Prin metaanaliză s-au configurat noi viziuni în ceea ce privește reconstrucția unei matrice complexe a erosului în proza interbelică, cu precădere în proza Hortensiei Papadat-Bengescu.

Rezultatele obținute s-au constituit într-un cadru teoretic pe operele cu valoarea artistică, exegetică a prozatoarei Hortensia Papadat-Bengescu, configurându-se hermeneutic într-un tablou erotic-arhetipal. Direcția de cercetare a fazelor erosului s-a constituit în jurul arhetipurilor erosului, a fazelor de sensibilitate amoroasă.

Lucrarea oferă o deschidere nouă asupra imaginarului erotic interbelic bengescian, o deconstrucție a erosului. Modelul de cercetare propus poate servi ca reper pentru studiul altor fenomene literare. Provocările literare ale erosului, erotismului, sexualității cu imaginarul lor

specific descoperă niște câmpuri investigaționale largi pentru zone literare care țin de afectivitate, subconștient, relații interumane etc.

Cercetarea a continuat cu o analiză minuțioasă a întregii creații bengesciene, de la nuvelistică la romane, de la corespondență la studiile dedicate operei bengesciene în care au fost abordate viziunea despre moarte și raportul dintre viață, eros și moarte. Merită menționate câteva lucrări de referință ale aparatului critic bengescian: Marian Barbu, *Apele adânci ale unei literaturi de analiză*, prefață la *Concert din muzică de Bach* (Editura Albatros, București, 1990), G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent* (Ediția a II-a, Editura Minerva, București, 1991), Lovinescu, *Istoria literaturii române interbelice*, Constantin Ciopraga, *Hortensia Papadat-Bengescu* (Editura Cartea Românească, București, 1973), Maria Luiza Cristescu, *Hortensia Papadat-Bengescu: Portret de romancier* (Editura Albatros, București, 1976), Ioan Holban, *Hortensia Papadat-Bengescu* (Editura Albatros, București, 1985), Florin Mihăilescu, *Introducere în opera Hortensiei Papadat-Bengescu* (Editura Minerva, București, 1975), Viola Vancea, *Hortensia Papadat-Bengescu. Universul citadin, repere și interpretări* (Editura Eminescu, București, 1980).

Lucrarea este structurată în 8 capitole. Primul capitol ***O scurtă incursiune în istoria concepțiilor despre iubire***, constituit sub forma unei mici monografii, prezintă diacronic poveștile de iubire. Chintesența acestui capitol este dată de ideea că dragostea este o mișcare sufletească, în care proiectăm în celălalt propria individualitate.

Capitolul al doilea ***Hermeneuticele erosului*** presupune o analiză a mecanismelor specifice discursului literar, având în centru **erosul**. Abordarea a vizat fixarea unui cadru teoretic complex: perspectivă istorică, mitologică, filosofică și psihanalitică.

Capitolul al treilea ***Odiseea- model arhetipal și literar*** conține o încursiune teoretică a ***arhetipului*** ca parte alcătuitoare a inconștientului colectiv. Arhetipurile fiind o conștiință care se află în opoziție cu instinctele, iar ca forme preexistente de natură colectivă indică prezența anumitor forme de psihic. Opera, în care regăsim simbolurile arhetipale, este epopeea *Odiseea*. Aceasta urmărește destinul, aventurile eroului Odiseu-Ulise, care descriu, în cheie simbolică, aventurile sufletului astral. Eroul Ulise este personajul care a decodificat miraculosul exotic și carea tîns să se depășească limitele lumii. Tot acest capitol prezintă multifacetat tipurile de eros într-un cadru teoretic: eros demetric, afroditic și magic.

Capitolul al patrulea ***Tema iubirii în romanul românesc interbelic*** aduce la suprafață specificul romanului erotic care valorizează două principii: **erotomorfic**, ființa androgină este refăcută prin intermediul iubirii; **thanatic**, ființa îndrăgostită se dizolvă. Capitolul clarifică un aspect referitor la contemplarea lumii prin femeie. Fenomenul feminist este abordat descriitorii

deceniului al treilea: Hortensia Papadat-Bengescu, Mircea Eliade, G. M. Zamfirescu, Mateiu I. Caragiale, Felix Aderca, Garabet Ibrăileanu, Ioana Postelnicu, Anișoara Odeanu.

Romanele acestui deceniu au propus o perspectivă inedită asupra superiorității femeii. În prozele Hortensiei Papadat-Bengescu se observă o neconținută pătrundere în zonele care au dat naștere ființei noastre, la conexiunea dintre devenire și uitare. Prozatoarea surprinde cu o anumită minuție drama femeilor aflate în criză existențială, drama sufletelor moarte, a trupurilor fără corp. Personajele Hortensiei Papadat-Bengescu explorează relația dintre *trupul fizic* atrăgător și *trupul sufletesc*.

Capitolul al cincilea ***Poetica romanului Hortensiei Papadat-Bengescu*** oferă o nouă viziune în ceea ce privește arta poetică bengesciană, o nouă punere în context a romanului Hortensiei Papadat-Bengescu, plecând de la considerentul că romanul interbelic descoperă insolitul inconștientului. Romanul bengescian apare în etapa în care idilismul intrase în declin, oglindind substituirea criteriului estetic cu cel etic. Proza se dovedește a fi una „atipică pentru că Hortensia Papadat-Bengescu scrie o literatură fără „tradiție” în scrisul din domeniul subconștientului. Originalitatea operei sale este dată de luciditatea ascuțită cu care descrie erotismul personajelor ilustrate în planuri multiple ale vieții. Autenticitatea prozatoarei este puternic psihologizată, fiind concepută în spiritul modernismului literar. Pentru acest lucru folosește următoarele convenții: sentimental integrității, descoperirea conștiinței și investigarea autobiografică. Nevoia organică a femeii bengesciene fiind aceea de a explora adâncimi psihologice.

Capitolul al șaselea ***Retorici ale discursului erotic bengescian*** aduce în prim plan ideea cum că discursul narativ bengescian ar fi o incursiune a metaforismului sensorial al erosului. Figurile feminine din proza Hortensiei Papadat-Bengescu vor „schița” fiziologii ale iubirii prin analiza subiectivă a fenomenului iubirii. Imaginarul erotic bengescian este stratificat în fațete: iubirea ca atracție androginică și iubirea ca atracție a conștiinței. Menirea Hortensiei Papadat-Bengescu a fost de a descifra mici metamorfoze ale erosului, surprinzând corpul spiritual al aventurilor „dorinței” și „plăcerii”. Personajele feminine, al căror principiu este reticența, par a trăi într-un „sanatoriu” erotic.

Următoarele două capitole oferă o etapizare a erosului, prin identificarea aspectelor convergente.

3. Concluzii

În urma investigării cercetărilor cu privire la opera prozatoarei, am descoperit că în domeniul temei erosului nu au fost realizate studii aprofundate, nu au fost realizate analize comparative. Au fost întreprinse cercetări care au analizat: tema bolii, a insurgenței feminine, a

tehnicii literare, a intertextualității, a analizei comparatiste cu alte opere din literatura universală, cu alți autori precum Marcel Proust, Virginia Woolf, fără a fi analizat erosul din perspectiva erotismului: a corpului, sufletului și a sacralității.

De ce este Hortensia Papadat-Bengescu o prozatoare a literaturii moderne? De ce abordarea erosului într-o etapă în plină efervescență? Prin această lucrare am dorit să repun în discuție modelul iubirii platoniciene, prezentă în proza Hortensiei Papadat-Bengescu și a erosului și conectat la rolul ideatic al femeii într-o societate masculină. Proza Hortensiei Papadat-Bengescu este diferită de celelalte proze ale perioadei interbelice. Prin scrisul ei dezlânat, greoi, cu greșeli, scriitoarea a deslușit o tehnică ce a adus triumful în ceea ce privește abordarea unei literaturi feminine. Hortensia Papadat-Bengescu s-a dovedit a fi fost cea care a introdus schimbarea perspectivei asupra psihologicului prin fiziologic și a fiziologicului prin psihologic.

Studiul nostru vizează, în desfășurarea sa, realizarea unei incursiuni în istoria concepțiilor despre iubire pentru a vedea similitudinile, diferențele între faimoasele povești de dragoste și opera prozatoarei. În extenso, lucrarea de față și-a propus să urmărească tema erosului și etapele manifestării acestuia din perspective multiple, pe coordonatele unor noi tehnici de cercetare, ale unor noi piste de lectură și, în acest scop, a trebuit să realizez o selecție de texte bogate în material „erotic”. Prin urmare, au fost utilizate procedee inedite de lectură și de investigare a feluritelor modele erotice, inclusiv cele vechi, spre a identifica sensurile ascunse ale erosului în proza Hortensiei Papadat-Bengescu. În urma analizei, a reieșit o multifacțetare a erosului în care s-au intersectat mai multe ipostaze feminine devenite întruchipări ale erosului: demetric, narcisic, erotoman, matur-fatal, conjugal, defeminizat, frigidian și malefic.

Hortensia Papadat-Bengescu s-a remarcat și prin abilitatea de a deconstrui teoriile calcinate ale erosului și de a prinde în substanța epică teoria trupului sufletesc. Teoria aduce laolaltă trupul care devine obiectul studiului fiziologic și sufletului, entitatea centrală a omului. Personajele ilustrează a avea un cult al amorului, al sexului, al atracției fizice.

BIBLIOGRAFIE

A. BIBLIOGRAFIE DE AUTOR:

1. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Ape adânci*, Editura Dacia, Cluj, 1923.
2. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Sangvine*, Editura Dacia, Cluj, 1973.
3. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Antologie*, studiu introductiv, tabel cronologic și bibliografie de Viola Vancea, Editura Eminescu, București, 1976.
4. Papadat-Bengescu, Hortensia, *În fața oglinzei*, în *Nuvele. Povestiri*, Editura Minerva, București, 1980.
5. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Nuvele și povestiri*, vol. I *Ape adânci*, Editura Minerva, 115. București, 1980.
6. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Nuvele*, vol. II. *Femei între ele*, Editura Minerva, București, 1980.
7. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Concert din muzică de Bach*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
8. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Fecioarele despletite. Concert din muzică de Bach. Drumul ascuns*, postfață și tabel cronologic de Doina Modola, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
9. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Rădăcini*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
10. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Opere*, vol IV, *Logodnicul, Rădăcini*, antologie și prefață de Eugenia Tudor Anton, Ediție și prefață de, Editura Dacia, Cluj, 1973.
11. Papadat-Bengescu, Hortensia, *Omul care a trecut*, ediție îngrijită de Dimitrie Stamatiadi, Editura Jurnalului Literar, 1991.
12. Papadat-Bengescu Hortensia, *Opere*, vol. I Romane (*Femeia în fața oglinzei, Balaurul, Fecioarele despletite, Concert din muzică de Bach, Drumul ascuns*), ediție coordonată de Gabriela Omăt, text îngrijit de Eugenia Tudor Anton și Gabriela Omăt, studiu introductiv de Eugen Simion, București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, Academia Română.
13. Papadat-Bengescu Hortensia, *Opere*, vol. III Romane (*Străina* - roman inedit), text stabilit și note de Gabriela Omăt, studiu de arhivă și selecția lotului manuscris *Străina* de Elena Docsănescu, studiu introductiv de Eugen Simion, București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, Academia Română.

A2. BELETRISTICĂ, DE ALȚI AUTORI

1. Aderca, Felix, *Domnișoara din Neptun*, Editura Minerva, București, 1982.
2. Apuleius, Lucius, *Metamorfoze sau Măgarul de aur*, Editura Gramar, București, 2019.
3. Apuleius, Lucius, *Metamorfoze sau Măgarul de aur*, traducere din limba latină și note de I. Teodorescu. Ediției revizuită și întregită, cu un cuvânt înainte de Ion Acsan, Editura Mondero, București, 2004.
4. Caragiale, Mateiu, I., *Craii de Curte veche*, Editura Humanitas, București, 2018.
5. Holban, Anton, *O moarte care nu dovedește nimic. Ioana*, Editura Art, București, 2010.
6. Hesiod, *Opere- Nașterea zeilor*, traducere, studiu, introducere și note de Dumitru T. Burlea, Editura Univers, București, 1973.
7. Homer, *Odiseea*, traducere de George Murnu, Editura Univers, București, 1971.
8. Ibrăileanu, Garabet, *Adela*, Editura Eminescu, București, 1974.
9. Longos, *Dafnis și Chloe*, din grecește de Const Ion Balmuș, f. l., f. a.
10. Mann, Thomas, *Muntele vrăjit*, traducere de Petre Manoliu, prefață de Ion Ianoși, EPLU, București, 1967.
11. Mihăescu, Gib, *Rusoaica*, Editura Minerva, București, 2019.
12. Platon, *Banchetul sau despre iubire*, Editura Humanitas, București, 2011.

B. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

B.1. ESEURI ȘI STUDII

B.1.1. ÎN VOLUME

1. Balotă, Nicolae, *De la Ion la Ioanide. Prozatori al secolului XX*, Editura Eminescu, București, 1971.
2. Baltazar, Camil, *Contemporan cu ei*, Editura pentru literatură, București, 1962.
3. Burța-Cernat, *Bianca, Fotografie de grup cu scriitoare moderne uitate- proza feminină interbelică*, Cartea românească, București, 2011.
4. Cioculescu, Șerban, *Aspecte literare contemporane*, Editura Minerva, București, 1972.
5. Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române, o încercare de sinteză*, Editura Junimea, Iași, 1973.

6. Constantinescu, Pompiliu, *Romanul românesc interbelic*, Editura Minerva, București, 1977
7. Constantinescu, Pompiliu, *Scrieri*, vol I, Editura Minerva, 1970.
8. Constantinescu, Pompiliu, *Mențiuni critice*, seria IV, 1938; reprodus din Opere, 5, Editura Minerva, 1972.
9. Cozea, Liliana, *Prozatoare ale literaturii române moderne*, Biblioteca Revistei Familia, București, 1994.
10. Crețu, Nicolae, *Constructorii ai romanului: Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Camil Petrescu*, Ed. Eminescu, 1982.
11. Cristea, Valeriu, *Interpretări critice*, Editura Cartea Românească, București, 1970.
12. Crohmălniceanu, Ovid S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, Vol. I, Editura Universalia, București, 1984
13. Crohmălniceanu, Ovid S., *Cinci prozatori în cinci feluri de lecturi*, Editura Cartea românească, București, 1984.
14. Filipaș-Zaharia, Elena, *Studii de literatură feminină*, Editura Paideia, București, 2004.
15. Ion, Elena, *Mărci ale corporalității în opera Hortensiei Papdat-Bengescu*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2017.
16. Lăzărescu, Gheorghe, *Romanul de analiză psihologică în literatura română interbelică*, Editura Minerva, București, 1989.
17. Lovinescu, E., *Critice*, vol VII, reprodus din vol. *Scrieri*, 1, *Critice*, ediție și studiu introductiv de Eugen Simion, E.P.L., 1969.
18. Lovinescu, E., *Critice*, Vol IV, Editura Ancora, Alcala&Calafeteanu, București, 1921.
19. Manolescu Nicolae, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, Editura 100+1 Gramar, București, 2001.
20. Mincu, Marin, *Critice, II*, Editura Cartea Românească, București, 1971.
21. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Editura Cartea Românească, București.
22. Papu, Edgar, *Din clasicii noștri, contribuții la ideea unui protocronism românesc*, Editura Eminescu, București, 1977.
23. Perpessicius, *Scriitori români*, Vol. III, Editura Minerva, București, 1999.
24. Perpessicius, *Opere 2, Mențiuni critice*, E.P.L., 1967.
25. Perpessicius, *12 prozatori români interbelici*, Editura Eminescu, București, 1980.
26. Protopopescu, Alexandru, *Romanul psihologic românesc*, ed. I, Pitești, Paralela 45, 2000.
27. Protopopescu, Alexandru, *Romanul psihologic românesc*, ediția a II-a cu o postfață de Vasile Andrei, Colecția Deschideri, Seria Universitas; Pitești, 2000.
28. *Romanul românesc în interviuri*, Vol. II, p. II, Editura Minerva, București, 1986.

29. Tomuș, Mircea, *Romanul romanului românesc*, Vol I, *În căutarea personajului*, Editura 100+1 Gramar, București, 1999.
30. Tomuș, Mircea, *O mitologie a unor atrizi moderni în romanele Hortensiei Papadat-Bengescu*, Editura Limes, Cluj, 2015.
31. Tudor, Eugenia, *Pretexte critice*, Editura Cartea Românească, București.
32. Ungheanu, Mihai, *Lecturi și rocade*, Editura Cartea Românească, 1978.
33. Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura Minerva, București, 1981.
34. Vianu, Tudor, *Scriitori români din secolul XX*, Editura Minerva, București, 1986.
35. Zaharia-Filipaș, Elena, *Studii de literatură feminină*, Editura Paideia, București, 2004.

B.1.2. ÎN PERIODICE

1. Arman, Mircea, *Dante Alighierii 700. Imaginarul poieticdantesc I*, în „Tribuna”, nr. 389, 16-30 noiembrie 2018.
2. Arman, Mircea, *Poezia între aisthesis, imitatio, adevăr și autenticitate – o privire asupra operelor lui Hölderlin, Rilke și Dante (IV)*, în „Tribuna”, nr. 450, 1-15 iunie 2021.
3. Chioaru, Dumitru, *Avatarele lui Orfeu*, în „Euphorion”, nr. 3, 2016.
4. Cioculescu, Șerban, *Revista Fundațiilor regale*, nr.11, 1 noiembrie 1938; reprodus din volumul „Aspecte literare contemporane”, Editura Minerva, 1972, p. 272-384.
5. Holban, Anton, în „România literară”, nr.17-20, 1932; reprodus din Opere, III, ediție îngrijită de Elena Beram, Editura Minerva, 1975.
6. Orășanu, Brîndușa, *Simptomul psihosomatic, visul și trecerea la act. Considerații psihanalitice comparative despre relația lor cu spațiul psihic și cu realitatea externă*, în „Revista de psihologie”, Nr. 1, volumul 62, București, ianuarie-martie 2016.
7. Papatanasiu, Nicolae, *Popasuri literare cu doamna Hortensia Papadat-Bengescu*, în „Viața”, 1941.
8. Vianu, Tudor, „Sburătorul”, 16 octombrie 1920; reprodus din Opere, 3, Editura Minerva, 1973.

B.1.3. PREFEȚE ȘI POSTFEȚE

1. Barbu, Marian, în *Prefața*, la Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*, Editura Albatros, București, 1990.
2. Ciopraga, Constantin, în *Prefața*, la Hortensia Papadat Bengescu, *Opere I*, Editura Minerva, București, 1972.
3. Curticăpeanu, Doina, în *Prefață*, la Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1986.
4. Modola, Doina, *Postfață* la Hortensia Papadat-Bengescu, *Fecioarele despletite*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
5. Modola, Doina, *Postfață* la Hortensia Papadat Bengescu, *Rădăcini*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
6. Tudor, Eugenia, în *Prefață*, la Hortensia Papadat Bengescu, *Femeia în fața oglinzii*, editura Meridiane, 1972

B. 1.4. BIOBIBLIOGRAFII

1. Mercheș Dorina, *Hortensia Papadat-Bengescu*, biobibliografie, Iași, 1977.

B.1.5. ISTORII LITERARE

1. Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini în prezent*, București, F.R.P.L.A., 1941.
2. Călinescu, G., *Istoria Literaturii Române de la origini până în prezent*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, ediție și prefață de Al. Piru, Editura Minerva, București, 1938., cap. Romancierii.
3. Drâmba, Ovidiu, *Istoria literaturii universale*, vol 1, ed. Saeculum I.O., Editura Vestala, București, 1997.
4. Holban, Ioan, *Istoria literaturii române contemporane*, vol. III, Proza, Editura Tipp Moldova, Iași, 2006.
5. *Istoria literaturii române. Studii*, coordonator științific Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Editura Academiei, RSR, București, 1979.
6. Lovinescu, E., *Istoria literaturii române moderne*, vol IV, Ed. Ancora, 1928.

7. Lovinescu, E., *Istoria literaturii române contemporane*, vol II, Editura Minerva, București, 1973.
8. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură*, Paralela 45, Pitești, 2008.
9. Micu, Dumitru, *O scurtă istorie a literaturii române*, Editura Meridiane, București, 1995.
10. Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române*, Editura Saeculum I.O., București, 2000.
11. Negoitescu, Ion, *Istoria literaturii române*, Ediția a II-a, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2002.
12. Piru, Alexandru, *Istoria literaturii române*, Editura Grai și suflet- cultura românească, București, 1994.
13. Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Dacoromână, București, 2009.
14. Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române*, vol II, Editura Minerva, București, 1972.
15. Zamfir, Mihai, *Scurtă istorie. Panorama alternativă a literaturii române*, Vol. 2, Editura Polirom, București, 2017.

B.1.6. ANTOLOGII CRITICE

1. Papadat-Bengescu, Hortensia, interpretată de, *Antologie*, studiu, argument, cronologie, bibliografie Viola Vancea, Editura Eminescu, 1976.
2. *Romanul românesc interbelic*, Antologie, prefață, analize critice, note, dicționar, cronologie și bibliografie de Carmen Matei Mușat, Editura Humanitas, București, 1998.
3. *Romanul românesc în interviuri*, Antologie, sinteze bibliografice și indice de Aurel și Mariana Vartic, vol I, Editura Minerva, București, 1985.
4. Streinu, Vladimir, *Literatura română contemporană*, Antologie, fragment; reprodus din Pagini de critică literară, vol II, p. 189-200

B.1. 7. DICȚIONARE

1. *Dicționarul cronologic al romanului românesc. De la origini până în 1989*, Editura Academiei Române, București, 2004.
2. *Dicționar de idei literare*, coordonator Adrian Marino, Editura Eminescu, București, 1973.

3. *Dicționar de literatură română*, coordonator Dim Păcuraru, Editura Univers, București, 1979.
4. *Dicționarul scriitorilor români*, coordonatori: Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu, A-C, Editura Fundației Culturale, 1995; D-L, 1998.
5. *Dicționarul de simboluri*, Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, Vol I, II, III,, Editura Artemis, Buucurești, 1995.
6. *Dicționar de termeni literari*, coordonatori: Mircea anghelescu, Cristina Ionescu, Gh. Lăzărescu, Editura Garamod, București, 1995.
7. *Dicționar analitic de opera literare românești*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

C. MONOGRAFII

1. Amza, Teodora-Georgiana, *Teză de doctorat*, Pitești, 2019.
2. Ardelean, Carmen Georgeta, *Hortensia Papadat-Bengescu marea europeană a literaturii române*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013.
3. Ciobanu, Valeriu, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura pentru literatură, București, 1965.
4. Ciocârlie, Corina, *Femei în fața oglinzii*, Editura echinox, Cluj-Napoca, 1998.
5. Ciopraga, Constantin, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura Cartea Românească, 1973.
6. Cristescu, Maria Luiza, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura Albatros, 1981.
7. Cristescu, Maria Luiza, *Portret de romancier. Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura Albatros, 1976.
8. Holban Ioan, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura Albatros, București, 1985.
9. Loubière, Philippe, în vol. *Hortensia Papadat-Bengescu. Vocația și stilurile modernității*, coordonator Andreia Roman, Editura Paralela 45, București, 2007.
10. Mihăilescu, Florin, *Introducere în opera Hortensiei Papadat-Bengescu*, Editura Minerva, 1975.
11. Mușina, Tania, *Ipostaze ale femininătății în romanele Virginiei Woolf și ale Hortensiei Papadat-Bengescu*, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2013.
12. Rădulescu, Carmen Ligia, *Hortensia Papadat-Bengescu. Marea europeană a anilor 30*, Editura Recif, București, 1996.
13. *Scrisori către G. Ibrăileanu*, ediție îngrijită de M. Bordeianu, Gr. Botez, I. Lăzărescu, Dan Mănucă, Editura pentru literatură, București, 1966.
14. Tudor, Eugenia, în *Opere I, Hortensia Papadat-Bengescu*, Editura Minerva, București, 1972.

15. Trandafir, Constantin, *Hortensia Papadat-Bengescu și literatura europeană*, Editura Ideea Europeană, București, 2016.
16. Vancea Viola, *Hortensia Papadat-Bengescu. Universul citadin*, Eminescu, Piața Scânteii 1, București, 1980.
17. Vraja-Stanciu, Mihaela, *Hortensia Papadat-Bengescu în oglinda prozei de tinerețe*, Editura Pro Universitaria, București, 2015.
18. Zaciu, Mircea, *Hortensia Papadat-Bengescu*, Sinaia, 1966.
19. Zaciu, Mircea, *Hortensia Papadat-Bengescu și romanul de analiză*, colocviile științifice, Universitatea București.

D.BIBLIOGRAFIE TEORETICĂ

1. Barbu, Marian, *Aspecte ale romanului contemporan*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1999.
2. Băleanu, Carmen Mirela, *Eros și Thanatos în proza fantastică românească*, Iași, Editura Tipo Moldova, 2010.
3. Bârleanu, Călin-Horia, *Sub semnul pulsuni. Eros și Thanatos în literatură*, Vol. I., Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2017.
4. Biberi, Ion, *Erosul*, Editura Albatros, București, 1974.
5. Călinescu, G., *Ulysse*, Editura pentru literatură, 1967.
6. Codoban, Aurel, *Amurgul iubirii*, Ediția a III-a, Editura Ideea Design&Print, Cluj, 2010.
7. Corcinski, Nina, *Narațiuni ale erosului*, Editura Cartier, Chișinău, 2019.
8. Corobca, Liliana, *Personajul în romanul românesc interbelic*, Editura Universității din București, București, 2003.
9. Cristea, Dan, *Arcadia Imaginară*, Editura Cartea Românească, București, 1977.
10. *Cea mai frumoasă istorie a iubirii*, în românește de Alexandru R. Săvulescu, Editura Paralela 45, București, 2005.
11. Dumitriu, Dana, *Ambasadorii sau despre realismul psihologic*, Editura Cartea românească, București, f.a.
12. Dragomir, Otilia, Miroiu, Mihaela, *Lexicon feminist*, Editura Polirom, Iași, 2002.
13. Firică, Ștefan, *Autenticitatea, sesuri și nonsensuri. Teorii românești interbelice în contexte europene*, Editura Tracus Arte, Buucurești, 2019.

14. Glodeanu, Gheorghe, *Poetica romanului românesc interbelic. O tipologie posibilă*, Editura Libra, București, 1998.
15. Ibrăileanu, Garabet, *Privind viața*, Editura Dacia, Cluj, 1972.
16. Ion, Elena, *Mărci ale corporalității în opera Hortensiei Papdat-Bengescu*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2017.
17. Iosifescu, Silvian, *Mobilitatea privirii. Narațiunea în secolul al XX-lea*, Editura Eminescu, 1976.
18. Iosifescu, Silvian, *Proză și luciditate*, Editura Eminescu, București, 1974.
19. Lăzărescu, Gheorghe, *Romanul de analiză psihologică în literatura română interbelică*, Editura Minerva, București, 1989.
20. Leon, Aurel, *Umbre*, vol II, Junimea, 1972.
21. Lipovetsky, Gilles, *A treia femeie*, colecția „Sinteze”, traducere de Radu Sergiu Ruba și Manuela Vrabie, Editura Univers, București.
22. Neuman, Justin, *Studiu psihanalitic al romanului „Adela” de Garabet Ibrăileanu*, Editura Atelierele „Cartea Românească”, București, f.a.
23. Maxim, Natașa-Elena, *Reflexe ale gândirii lui Soren Kierkegaard în literatura română interbelică*, Institutul European, București, 2019.
24. Micu, Dumitru, *În căutarea autenticității*, Editura Minerva, București, 1992.
25. Micu, Dumitru, *Literatura română în secolul al XX-lea*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000.
26. Mincu, Marin, *Critice, II*, Editura Cartea Românească, București, 1971.
27. Munteanu, Basil, *Panorama literaturii contemporane*, traducere de Vlad Alexandrescu, Editura R.D. Sheldon Enterprises Inc, Cleveland, 1996.
28. Nechita, Alina Maria, *Ipostaze ale personajului feminin în literatura română interbelică*, Editura Mega, Cluj Napoca, 2013.
29. Negoșescu, Ion, *Analize și sinteze*, Editura Albatros, 1970.
30. Papahagi, Marian, *Eros și utopie*, Ediție a II-a, postfață de Ion Pop, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999.
31. Papu, Edgar, *Din clasicii noștri, contribuții la ideea unui protocronism românesc*, Editura Eminescu, București, 1977.
32. Petrescu, Liviu, *Realitate și romanesc*, Editura Tineretului, f.a., f.l.
33. Petrescu, Liviu, *Romanul condiției umane*, Minerva, București, 1979.
34. Popovici, Vasile, *Eu, personajul*, Cartea Românească, 1988.

35. Poulet, Georges, *Conștiința critică*, traducere și prefață de Ion Pop, Editura Univers, București, 1979.
36. Protopopescu, Alexandru, *Romanul psihologic românesc*, ed. I, Pitești, Paralela 45, 2000.
37. Protopopescu, Alexandru, *Romanul psihologic românesc*, ediția a II-a cu o postfață de Vasile Andrei, Colecția Deschideri, Seria Universitas; Pitești, 2000.
38. Richard, Jean-Pierre, *Literatură și senzație*, traducere de Alexandru George, București, Editura Univers, 1980.
39. *Romanul românesc în interviuri*, Vol. II, p. II, Editura Minerva, București, 1986.
40. Rusu-Togan, Gherasim, *Apa-stare de oglindă, o incursiune în universul acvatic românesc*, Fundația Culturală Libra, București, 2003.
41. Săndulescu, Al, *Portrete și analize literare*, Editura Eminescu, București, 1982.
42. Sora, Simona, *Regăsirea intimității*, Editura Cartea Românească, București, 2008.
43. Sorescu, Roxana, *Interpretări, Hortensia Papdat-Bengescu sau o variantă a romanului psihologic*, Cartea Românească, 1979.
44. Steinhardt, Nicolae, *Incertitudini literare*, Editura Dacia, Cluj -Napoca, 1980.
45. Streinu, Vladimir, *Pagini de critică literară*, II, Editura pentru literatură, 1968.
46. Vlad, Ion, *Lectura romanului*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1983.
47. Vlad, Ion, *Lectura prozei*, Cartea Românească, București, 1991.
48. Zaharia-Filipaș, Elena, *Studii de literatură feminină*, Editura Paideia, București, 2004.

E. BIBLIOGRAFIE AUXILIARĂ

1. Abraham, K., *Psychoanalyse et culture*, Paris, Payot, 1966.
2. Aderca, Felix, *Mărturia unei generații*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
3. Albérès, René Marill, *L'aventure intellectuelle du XX-e siècle*, Edition Albin Michel, 1959.
4. Angelescu, Silviu, *Portretul literar*, Editura Univers, București, 1985.
5. Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, în românește de Lucia Ruxandra Munteanu, prefața de Luca Ruxandra Munteanu, Univers, București, 1989.
6. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, traducere de Irina Bădescu prefață de Mircea Martin, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
7. Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, în românește de Lucia Ruxandra Munteanu, prefața de Romul Munteanu, Univers, București, 1985.
8. Bachelard, Gaston, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, traducere de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1995.

9. Bachelard, Gaston, *Aerul și visele*, traducere de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1997.
10. Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, traducere de Nicolae Iliescu, prefață de Marian Vasile, Editura Univers, Buucurești, 1982.
11. Baltazar, Camil, *Contemporan cu ei*, Editura pentru Literatură, București, 1962.
12. Barthes, Roland, *Discursul îndrăgostit*, traducere, note și introducere la ediția românească de Magda Jeanrenaud, Editura Polirom, București, 2018.
13. Barthes, Roland, *Plăcerea textului*, traducere de Marian Papahagi, postfață de Ion Pop, Editura Echinox, Cluj, 1994.
14. Battaglia, Salvatore, *Mitografia personajului*, traducere de Alexandru George, Editura Univers, București, 1976.
15. Bataille, Georges, *Erotismul*, traducere de Dan Petrescu, București, Editura Nemira, 2005.
16. Bataille, Georges, *Literatura și răul*, Traducere din limba franceză, introducere și note de Vasile Zincenco, București, Editura Univers, 2000.
17. Baudrillard, Jean, *Strategiile fatale*, traducere de Felicia Sisoe, Editura Polirom, Iași, 1996.
18. Bodiștean, Florica, *Eroica și Erotica. Eseu despre imaginile feminității în eposul eroic*, Editura Pro Universitaria, București, 2013.
19. Booth, Wayne, *Retorica romanului*, traducere în românește de Alina Clej și Ștefan Stoenescu, prefață de Ștefan Stoenescu, Editura Univers, București, 1976.
20. Brătescu, Gheorghe, *Freud și psihanaliza în România*, Editura Humanitas, București, 1994.
21. Bres, Yvon, *Psihologia lui Platon*, traducere din franceză de Mihaela Alexandra Pop, Editura Humanitas, București, 2000.
22. Breton, David Le, *Antropologia corpului și modernitatea*, trad. de Doina Lică, Editura Amarcord, Timișoara, 2002.
23. Bock. Gisele, *Femeia în istoria Europei: din Evul Mediu până în zilele noastre*, traducere din limba germană de Mariana Cristina Bărbulescu, Iași, Editura Polirom.
24. Cassirer, Ernst, *Filosofia formelor simbolice. Introducere*, traducere, note și postfață de Al. Boboc, Editura Paideia, București, 2015.
25. Cassirer, Ernst, *Eseu despre om. O introducere în filosofia culturii umane*, traducere Constantin Coșman, Editura Humanitas, București 1994.
26. Ciocârlie, Corina, *Pragmatica personajului*, Editura Minerva, București, 1992.
27. Cizek, Eugen, *Eroi politici ai antichității. Modele ideologice și literare*, Editura Univers, București, 1976.

28. Culianu, Ioan Petru, *Eros și Magie în Renaștere*. 1484, Ediția a treia, traducere din franceză de Dan Petrescu, Prefață de Mircea Eliade, postfață de Sorin Antohi, Polirom, București, 2003.
29. Culianu, Ioan Petru, *Un corpus pentru corp*, în *Jocurile minții*, traduceri de Mona Antohi, Sorin Antohi, Claudia Dumitru, Dan Petrescu, Catrinel Pleșu, Corina Popescu, Anca Vaidesegan, ediție îngrijită de Mona Antohi și Sorin Antohi, cu un studiu introductiv de Sorin Antohi, Ed. Polirom, 2002.
30. Crăciun, Gheorghe, *Trupul știe mai mult. Fals jurnal la „Pupa Russa”*, Editura Paralela 45, Pitești, 2006.
31. *De la N. Filimon la G. Călinescu*, Studii de sociologie a romanului românesc, cu un studiu introductiv de Paul Cornea, Editura Minerva, București, 1982.
32. *Divanul scriitoarei*. Volum și anchetă alcătuit de Mihaela Ursa, Cluj Napoca, Limes, 2010
33. Dolto, Françoise, *Sexualitatea feminină: libidoul genital și destinul său feminin*, Editura Trei, București, 2005.
34. Durand, Gilbert, *Arte și arhetipuri*, Editura Meridiane, București, 2003.
35. Durand, Gilbert, *Aventurile imaginii. Imaginația simbol. Imaginarul*, traducere din limba franceză de Muguraș Constantinescu și Anișoara Babacea, Nemira, București, 1999.
36. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului, introducere în arhetipologia generală*, traducere de Marcel Aderca, prefață de Cornel Mihai Ionescu, Univers enciclopedic, București, 1938
37. Evdokimov, Paul, *Taina iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe*, traducerea Gabriela Moldoveanu, verificarea și îmbunătățirea traducerii pr. lect. univ. dr. Vasile Răducă, Asociația medicală creștină, București, CHRISTIANA, 1994.
38. Forster, Morgan Edward, *Aspecte ale romanului*, traducere și postfață de Petru Popescu, Editura pentru literatură universală, București, 1968.
39. Foucault, Michel, *Istoria sexualității*, traducere de Beatrice Stanciu și Alexandru Onete, Editura de Vest, Timișoara, 1995.
40. Iacob, Livia, *Romancierii interbelici*, Editura Institutul European, București, 2006.
41. Jung, Carl Gustav, *Amintiri, vise, reflecții*, consemnate și editate de Aniela Jaffé, traducere de Daniela Ștefănescu, Editura Humanitas, București, 2008.
42. Lintvelt, Jaap, *Punctul de vedere, încercare de tipologie narativă*, Editura Univers, București, 1999.
43. Marcuse, Herbert, *Eros și civilizație. O cercetare filisofică asupra lui Freud*. Editura Trei, București, 2015.

44. Marcuse, Herbert, *Scrieri filosofice*, studiu introductiv, selecția textelor și îngrijirea ediției: N. Tertulian. Traducere de: Ion Herdan, Sorin Vieru, Vasile Dem. Zamfirescu, Editura Politică, București.
45. Mauron, Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, traducere din limba franceză de Ioana Bot, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
46. Patapievici, Roman Horia, *Ochii Beatricei cum arată cu adevărat lumea lui Dante*, Editura Humanitas, București, 2004..
47. Rank, Otto, *Dublul. Don Juan*, Traducere de Maria Vicol, Iași, Editura Institutul European, 1997.
48. Tudor Anton, Eugenia, *Ipostaze ale prozei*. Editura Cartea Românească, București, 1971.
49. Verdan, Jean, *Dragostea în Ev Mediu. Trup, sexualitate și sentiment*, traducere din franceză de Dana-Ligia Ilin, prefață de Ioan Pânzaru, Editura Humanitas, București, 2009.
50. Zalis, Henri, *Aspecte și structuri neoromantice*, Editura Cartea Românească, București, 1971.
51. Zamfir, Mihai, *Proza poetică românească în secolul al XIX-lea*, Editura Minerva, București, 1971.
52. Walter, F. Otto, *Zei Greciei*, Imaginea divinității în spiritualitatea greacă, traducere de Ileana Snagoveanu- Spiegelberg.

F. BIBLIOGRAFIE COMPLEMENTARĂ

1. Albérès, René Marill, *Istoria romanului modern*, în românește de Leonid Dimov, prefață de Nicolae Balotă, Editura pentru Literatură Universală, f.l., 1968.
2. *Amor și sexualitate în Occident*, introducere de acad. Georges Duby, traducere de Laurențiu Zoicaș, Editura Artemis, București, 1991.
3. Baudrillard, J., *Strategiile fatale*, traducere de Felicia Sicoie, Editura Polirom, Iași, 1996.
4. Beck, Hans-Georg, *Erotikon bizantin*, traducere din limba germană și prefață de Mihai D. Grigore, Ediția a II-a, Editura Nemira, București, 2013.
5. Blanchot, Maurice, *Spațiul literar*, traducere și prefață de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1980.
6. Bodiștean, Florica, *Eroica și Erotica. Eseu despre imaginile feminității în eposul eroic*, Editura Pro Universitaria, București, 2013.
7. Bourget, Paul, *Fiziologia amorului*, Editura Erc press, București, 2011.
8. Braga, Corin, *10 studii de arhetipologie*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1999.

9. Braga, Corin, *De la arhetip la anarhetip*, Polirom, 2006.
10. Breton, David Le, *Antropologia corpului și modernitatea*, trad. de Doina Lică, Editura Amarcord, Timișoara, 2002.
11. Bruckner, Pascal, Finkielkrant, Alain, *Noua dezordine amoroasă*, traducere de Luminița Brăileanu, Bemira, București, 1995
12. Buffiere, F., *Miturile lui Homer și gândirea greacă*, Paris, Les belles Lettres, 1996.
13. Curticeanu Marin, Valentina, *Permanență și modernitate*, Editura Eminescu, f. l., f.a.
14. Descartes, René, *Discours de la methode*, Paris, Flammarion, 1966.
15. Descartes, René, *Despre pasiunile sufletului*, trad.de Andreea Năstase, Editura Antet Revolution, 2012.
16. Dolto, François, *Sexualitatea feminină: libidoul genital și destinul său feminin*, traducere din limba engleză de Nicolae Baltă, Editura Trei, București, 2005.
17. Eliade, Mircea, *Images et symloles, Essai sur le symbolisme magico-religieux*, NRF, Gallimard, 1952.
18. Eliade, Mircea, *Erotica mistică în Bengal*, Editura Jurnalul literar, București, 1994.
19. Eliade, Mircea, *Oceanografie*, Editura JHumanitas, București, 2003.
20. *Enciclopedie Universală Britanică*, vol 12, Editura Litera, București, 2010.
21. Evdokimov, P., *Femeia și mântuirea lumii*, traducere de Gabriela Moldoveanu, prefață de Oliver Clement, București, Asociația Filantropică Medicală Creștină Christiana, 1995.
22. Evola, Julius, *Metafizica sexului*, Editura Humanitas, București, 2002.
23. Evola, Julius, *Metafizica sexului*, traducere de Sorin Mărculescu, Ediția a II-a, Editura Humanitas, București, 2002.
24. Ferrari, Anna, *Dicționar de mitologie greacă și romană*, Traducere de Emanuela Stoleriu, Dragoș Cojocaru, Dana Zamosteanu, Ed. Polirom, Iași, 2003.
25. Freud, *Psihanaliză și sexualitate*, traducere, eseu introductiv și note de dr. Leonard Gavriliu, Editura Științifică, București, 1994.
26. Gaultier, Jules de, *Bovarismul, filosofia bovarismului*, traducere de Ani Bobocea, Institutul european, Iași, 1993.
27. Gasset, José Ortega y, *Studii despre iubire*, traducere de Sorin Mărculescu, Editura Humanitas, 1991.
28. Gasset, José Ortega y, *Studii despre iubire*, traducere de Sorin Mărculescu, București, Humanitas, 1995.
29. Himu-Marinescu, A., Adelina Piatkovski, *Istoria literaturii eline*, Editura Științifică, București, 1972.

30. Huizinga, Johan, *Amurgul Evului Mediu*, Studiu despre formele de viață și de gândire din secolele al XIV-lea și XV-lea în Franța și în Țările de Jos, traducere din limba neerlandeză de H. R. Radian, Ediția a IV-a, Editura Pandora Publishing, București, 2021.
31. Jeudy, Henri-Pierre, *Corpul ca obiect de artă*, Eurosong Book, 1998.
32. *Jeu de réalité*, trad. Engează la Claude Monat, prefața de Jean- Baptiste Pontalis, Paris, Gallimard 19.
33. Jung, Carl, *Puterea sufletului*, Editura Anima, București, 1994.
34. Jung, Carl, *Opere complete, 9/1 Arhetipurile și inconștientul colectiv*, traducere din germană de Daniela Ștefănescu și Vasile Dem. Zamfirescu, Editura Trei, București, 2014.
35. Kun, K. A., *Miturile Greciei Antice*, Editura Roosa, f. 1., f. a.
36. Liiceanu, Gabriel, *Încercarea în politropia omului și a culturii*, Editura Cartea Românească, București, 1981.
37. Liiceanu, Gabriel, *Om și simbol. Interpretări ale simbolului în teoria artei și filosofia culturii*, Editura Humanitas, București, 2005.
38. Lipovetsky, Gilles, *A treia femeie*, colecția „Sinteze”, traducere de Radu Sergiu Ruba și Manuela Vrabie, Editura Univers, București.
39. Llosa, M. V., *Odiseu și Penelopa*, Editura Curtea veche, București, 2010.
40. Marcuse, Herbert, *Eros și civilizație. O cercetare filisofică asupra lui Freud*, traducere din limba engleză de Cătălina și Louis Ulrich, Editura Trei, București, 2015.
41. Marcuse, Herbert, *Scrieri filosofice. Studiu introductiv*, selecția text și îngrijirea ediției N Tertulian, traducere Ion Herdan, Vasile Dem. Zamfirescu, Editura Politică, București, 1977.
42. Marin, M., *Oedip sau despre sensul eroic al existenței în dramă*, Editura Minerva, București, 1995,
43. Marion, Jean-Luc, *Fenomenul Erosului. Șase meditații*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr., prezentare de Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2004.
44. Montandon, Alain, *Despre ospitalitate. De la Homer la Kafka*, Traducere, prefață și note de Muguraș Constantinescu, Iași, Editura Institutul European, 2015.
45. Mușu, Gh., *Lumini și depărtări- Civilizații prehelenice și micro asiatică*, Editura Biblioteca Orientală, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
46. Nygren, Anders, *Eros și Agape. Prefaceri ale iubirii creștine*, traducere din germană de Wilhelm Tauwinkl, Editura Humanitas, București, 2018,
47. Paz, Octavio, *Dubla flacăra. Dragoste și erotism*, traducere din spaniolă de Camelia Rădulescu, București, Humanitas, 2003.

48. Rider, Jacques le, *Modernitatea vieneză și crizele identității*, traducere de Magda Jeanrenaud, Ediția a II-a, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 1995.
49. Rougemont, Denis de, *Iubire și Occidentul*, trad., note și indici de Ioana Gândea- Marinescu, București, Univers, 2006.
50. Rougement, Denis, *Iubirea și occidentul*, ediția a II-a, traducere și note de ioana Feodorovna, introducere de Virgil Candrea, Editura Univers, București, 2000.
51. Sanctis, Francesco de, *Istoria literaturii italiene*, traducere, studiu introductiv și note de Nina Facon, Editura lentre literatura universală, București, 1965.
52. Sever, Octavian, *Parfumul, o mică enciclopedie*, Editura Curtea veche, București, 2005.
53. Sigmund, Freud, *Opere. VI. Studii de sexualitate*, București, Editura Trei, 2001.
54. Sigmund, Freud, *Opere, Vol. VI, Studii despre sexualitate*, Traducere din limba germană și note introductive de Rodica Matei, București, Editura Trei, 1999.
55. Sigmund, Freud, *Psihanaliză și sexualitate*. Editura ”Științifică”, București, 1994.
56. Sigmund, Freud, *Opere, Vol. XIII, Compendiu de psihanaliză*, Traducere din limba germană de Daniela Ștefănescu, București, Editura Trei, 2005.
57. Sigmund, Freud, *Psihologia maselor și analiza eului*, capitolul IV, „Sugestia și libidoul”, în *Opere esențiale. Studii despre societate și religie*, vol 9, traducere din limba germană de George Purdea și Vasile Dem. Zamfirescu, București, Trei, 2016. Sigmund, Freud, *Opere. VI. Studii de sexualitate*, București, Editura Trei, 2001.
58. Simion, Eeugen, *Cumintea Penelopa și ambiguitățile unui mit, în Sfidarea retoricii. Jurnal german*, București, Editura Cartea Românească, 1985.
59. Souzenelle, A., *Oedip interior- prezența Logosului în mitul grec*, Editura Amarcord, Timișoara, 1999.
60. Stendhal, *Despre dragoste*, traducere de Gellu Naum, Editura Polirom, București, 2013.
61. Suskind, Patrick, *Despre moarte și iubire*, traducere din germană de Ionuț Budașcu, Humanitas, București, 2015 Stendhal, *Despre dragoste*, traducere de Gellu Naum, Polirom, 2013.
62. Tanayre Marcelle, *Istoria amorului*, Editura Viața Românească, București, 1992.
63. Tomescu, Daniel, *Erotismul în literatură*, Editura Presa românească, f.l, f.a.
64. Tonoiu, Vasile, *Ontologii arhaice în actualitate*, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1985.
65. Ursa, Anca, *Metamorfozele oglinzii. Imaginarul jurnalului literar românesc*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2006.

66. Ursa, Mihaela, *Eroticon. Tratat despre ficțiunea amoroasă*, Editura Cartea Românească, București, 2012.
67. Zamfirescu, Vasile Dem., *Filosofia inconștientului*, București, Editura Trei, 2001.
68. Zalis, Henri, *Prefața la Zeul iubirii. Femeia cu carnea albă*, Editura Nemira, București, 1993.
69. Xenofan din Colofon, *Dialoguri despre Socrate*, Editura Univers, București, 1987.